

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА І АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ»

Дисципліна № _____

Кількість кредитів ЄКТС – 3 кредити

I. Основна мета засвоєння курсу полягає у формуванні знань, вмінь і навичок для опанування компетентностей у сфері професійної етики та академічної доброчесності і формуванні сумлінного та відповідального ставлення до навчання, наукової діяльності та обраної професії.

II. Місце навчальної дисципліни в програмі підготовки фахівців даної спеціальності. Дисципліна «Професійна етика і академічна доброчесність» тісно пов'язана з навчальними дисциплінами циклу професійної та практичної підготовки бакалаврів, поглиблює знання з циклу гуманітарних, психолого-педагогічних дисциплін, інтегрується в систему прикладних і професійних знань. Дисципліна «Професійна етика і академічна доброчесність» містить навчальний матеріал фахового і етико-педагогічного спрямування, і є необхідною складовою в підготовці майбутнього фахівця. Названа дисципліна забезпечує базові знання для таких дисциплін, як «Філософія», «Етика», «Основи наукових досліджень», «Етика науковця» та відповідні професійні морально-етичні компетенції.

III. Завдання дисципліни є ознайомлення зі змістом та принципами професійної етики, засвоєння основ академічної доброчесності та усвідомлення її значення для ефективної діяльності у системі українського та світового професійного і наукового співтовариств. Навчити студентів основним етико-професійним, академічним нормам, принципам, правилам для забезпечення у подальшому ефективної професійної діяльності.

IV. Основні знання та уміння, яких набуває студент після опанування даної дисципліни

Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами освітньо-професійної програми:

Результати навчання	Компетентності
<p>Знати: теоретичні основи професійної етики, її основні розділи, функції, значення; основні категорії, поняття і принципи професійної етики та їх взаємодію.</p> <p>Вміти: оперувати категоріями, поняттями, принципами етики і моралі у власній діяльності; проявляти належну моральну культуру у навчальній, науковій та професійній діяльності.</p>	<p>Фахові: усвідомлення морально-етичної сутності та цінності обраної професії для себе та суспільства;</p> <p>Загальні: визначати та аналізувати морально-етичні ситуації.</p>
<p>Знати: теоретичні та практичні проблеми етики, що пов'язані із специфікою професійної діяльності; систему основних моральних цінностей сучасного фахівця, педагога; особливості професійної етики педагога.</p> <p>Вміти: підвищувати свій професійно-етичний рівень; використовувати набуті знання у фаховій, науковій та педагогічній діяльності; встановлювати ефективну професійну взаємодію та долати конфліктні ситуації; орієнтуватися в етико-правовому полі професійної діяльності.</p>	<p>Фахові: ефективно встановлювати контакт з колегами, викладачами та вихованцями; подолання конфліктних ситуацій у навчальних, виробничих та наукових ситуаціях;</p> <p>Загальні: вміння обирати відповідну, ефективну модель моральної професійної поведінки; орієнтуватися у морально-етичних і правових професійних ситуаціях</p>

<p>Знати: суть та значення академічної культури доброчесності; етико-правові аспекти академічної доброчесності.</p> <p>Вміти: оформлювати усний та письмовий науковий матеріал відповідно до академічних вимог; застосовувати етико-професійні правила, нормами поведінки у навчальному, науковому та професійному співтоваристві; застосовувати науковий стиль мовлення та письма.</p>	<p>Фахові: готовність діяти відповідно до вимог академічно-наукової культури.</p> <p>Загальні: Знання стандартів і формування типу мислення, необхідних для забезпечення позитивної професійної та академічної репутації</p>
---	--

V. Короткий зміст дисципліни

Змістовий модуль 1. *Загальнотеоретичні джерела професійної етики (1 кредит, 30 годин)*

Тема 1. Етика та професійна етика.

Поняття «мораль» та «моральність», «етика», «професійна етика». Професійна етика та її співвідношення з мораллю. Етика як практична філософія. Сучасні проблеми професійної етики. Походження і сутність моралі та її функції. Види і функції професійної моралі. Суспільні вимоги до професійної етики. Основні історичні етапи становлення професійної етики.

Тема 2. Основні категорії і поняття професійної етики.

Категорії моральної свідомості. Обов'язок і совість у професійній діяльності. Честь, гідність та репутація професіонала. Повага і толерантність як основа моральної поведінки у професійній, навчальній і повсякденній діяльності. Свобода та відповідальність у суспільному, професійному, навчальному та науковому житті особистості. Справедливість як професійно-соціальна цінність фахівця та педагога.

Змістовий модуль 2. *Професійна етика як невід'ємна складова професійної діяльності (1 кредит, 30 годин)*

Тема 3. Основи професійної етики.

Предмет, завдання та функції професійної етики. Практичне значення професійної етики. Основи та особливості етикету фахівця (за професійним спрямуванням). Професійні моральні цінності. Морально-етичні проблеми у педагогічній діяльності.

Тема 4. Базові моральні принципи у професійній діяльності.

Моральні стандарти професійної діяльності. Норми, правила, принципи етичної поведінки працівника. Основні етичні проблеми та помилки у професійній діяльності. Моральні основи ефективних трудових відносин. Моральна взаємодія у навчальному і трудовому колективах. Етичні аспекти конфліктних ситуацій. Етико-правове регулювання та кодифікація професійної діяльності. Корпоративна культура.

Змістовий модуль 3. *Академічна доброчесність як фахова компетенція (1 кредит, 30 годин)*

Тема 5. Предметне поле академічної доброчесності.

Предмет та завдання академічної доброчесності. Академічна чесність як невід'ємний елемент професійної культури. Формування академічної культури особистості. Академічна культура доброчесності у ВНЗ України і світу.

Тема 6. Практика реалізації засад академічної доброчесності.

Юридичні аспекти академічної доброчесності. Інтелектуальна власність. Інституційні та неінституційні засоби реалізації академічної доброчесності. Технічні засоби протидії плагіату. Академічне письмо та проблема плагіату в навчальній та науковій діяльності. Проблема фальсифікації результатів наукових досліджень. Академічна культура оформлення усного та письмового наукового матеріалу. Етичні кодекси університетської спільноти.

VI. Назва кафедри та викладацький склад, який буде забезпечувати викладання курсу.

Кафедра етики та естетики факультету менеджменту освіти та науки. Викладачі: доцент, кандидат філософських наук Покотило Костянтин Михайлович; доцент, кандидат філософських наук Скрипнікова Софія Віталіївна, старший викладач Шульга Тетяна Юріївна.

VII. Обсяги навчального навантаження та терміни викладання курсу

На вивчення дисципліни відводиться 90 години (3 кредити ЄКТС).

VIII. Основні інформаційні джерела до вивчення дисципліни

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. Фонд «Міжнарод. фонд досліджень освітньої політики»; за заг. ред. Т.В. Фінікова, А.Є. Артюхова. – К.: Таксон, 2016. – 234 с.
2. Андрущенко В.П. Основні характеристики європейської університетської освіти та можливості їх реалізації в системі освіти України / В.П. Андрущенко // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 5 «Педагогічні науки: реалії та перспективи». – К., 2011. – Вип. 26. – С. 3-15.
3. Бралатан В.П. Професійна етика: навч. посіб. / В.П. Бралатан, Л.В. Гуцаленко, Н.Г. Здирко. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 252 с.
4. Бугай Н. Український етикет. - У 2-х частинах. - К., 2001.
5. Вознюк Н.М. Етика: навч. посіб. / Н.М. Вознюк – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 300с.
6. Гальченко С.І., Силка О.З. Основи наукових досліджень: навч.-метод. посіб. / С.І. Гальченко, О.З. Силка. – Черкаси: АММО, 2015. – 93 с.
7. Горський В.С. Історія української філософії: Навч.посібник -4 ; -е доп. видання. – К., 2001.
8. Гунчак В.М., Чепига М.П. Кодекс честі викладача як перешкода академічній нечесності і поблажливості / В.М. Гунчак, М.П. Чепига // Науковий вісник ЛНУВМБТ імені С.З. Гжицького. – Львів, 2011. – Т. 13, № 3 (49). – С. 14-23.
9. Дикань С.А. Плагіат в освіті: походження, причини та шляхи подолання / С.А. Дикань // Безпека життєдіяльності: всеукр. наук.-попул. журн. – К., 2007. – № 5. – С. 16–20.
10. Добко Т. Академічна культура як необхідна передумова ефективного управління сучасним університетом в умовах автономії / Т.Добко // Дух і літера. Спец. вип. «Університетська автономія». – К., 2008. – № 19. – С. 93-102.
11. Довідник з академічної доброчесності для школярів / укл.: М.В. Григор'єва, О.І. Крикова, С. Г. Певко; за заг. ред. О.О. Гужви. – Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2016. – 64 с.
12. Драган Л. Професійна етика та культура педагогічних стосунків у сучасній школі // Директор школи. - 2001. - № 20.
13. Драган Л. Професійний кодекс юриста, правознавця та культура педагогічних стосунків у сучасній школі // Директор школи. – 2001. - № 20.
14. Естетична освіта педагога: колективна монографія / [Андрущенко Т.І., Грицаєнко П.М., Дорога А.Є., та ін.]; за ред. Андрущенко Т.І. - К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. – 172 с.
15. Етика державного управління: підручник. Василевська Т.Е., Саламатов В.О., Марушевський Г.Б. - Київ, 2015. – 204 с.
16. Етика. Естетика. [текст] : навч. посіб. / за наук. ред. Панченко В.І. – К.: «Центр учбової літератури», 2014. – 432 с.
17. Етика. Книга для вчителя: Навч.-метод. посіб. / Мовчан В.С. – К., 2008. – 303 с.
18. Етика: Навч. посіб / В.О. Лозовий, М.І. Панов, О.А. Стасевська та ін.; За ред. проф. Лозового. – 224 с. – К., 2007. – 224 с.
19. Євсєєва Г.П. Основні вимоги до якісного оформлення наукових публікацій / Г.П. Євсєєва, М.В. Савицький // Вісник Придніпровської державної академії будівництва та архітектури. – Дніпропетровськ, 2014. – № 8. – С. 54-62.

20. Єрмоленко А.М. Комунікативна практична філософія. Підручник – К.: Лібра, 1999. – 488 с.
21. Женченко М.І. Оформлення публікацій у наукових журналах і збірниках: вимоги стандартів та видавничі реалії (на прикладі наукових видань НАН України) / М.І. Женченко // Наука України у світовому інформаційному просторі. – К.: Академперіодика, 2011. – Вип. 5. – С. 125-136.
22. Інграффіа Т. Інструкція з написання наукової статті / Т. Інграффіа, К.-Х. Швальбе // Морфологія. – Дніпропетровськ, 2013. – Т. VII, № 1. – С. 96-100.
23. Корніяк О.М. Мистецтво гречності. Чи вміємо ми себе поводити? - К., 1995. – 96 с.
24. Кримський С.Б. Заклики духовності ХХІ століття: із циклу щорічних пам'ятних лекцій ім. А. Оленської-Петришин / С. Б. Кримський. – К. Видавничий дім "КМ Академія", 2003. – 30 с.
25. Кримський С.Б. Запити філософських смислів. / С. Б. Кримський. – К.: Видавець ПАРАПАН, 2003. – 240 с.
26. Лахно А.І., Варенко В.М. Християнська етика (в поняттях і категоріях). [Текст]: Навч. посібник / А.І.Лахно, В.М.Варенко. - К.: Видавництво Європейського ун-ту, 2002. – 215 с.
27. Лихолат С.М. Етика бізнесу: Навч. посіб. / С.М. Лихолат, І.Б. Гапій. – К.: Знання, 2013. – 367 с.
28. Мовчан В. С. Етика. Навчальний посібник / К.: Знання, 2007. – 483 с.
29. Огляди ОЕСР на тему доброчесності в освіті: Україна 2017 / Переклад з англ. – Інститут розвитку освіти, – К.; Таксон, 2017. – 184 с.
30. Основи академічного письма: методичні рекомендації та програма курсу / укл.: Н. Шліхта, І. Шліхта; Проект сприяння академічній доброчесності в Україні. – Київ, 2016. – 61 с.
31. Пенькова О. Проблема іміджу: соціокультурний і психолого-педагогічний аспекти. // Рідна школа. - 2002. - №6. - С. 47-48.
32. Плагіат у студентських роботах: методи виявлення та запобігання: метод. посіб. / за ред. Н.В. Стукало. – Дніпропетровськ: ДНУ імені Олеся Гончара, 2013. – 44 с.
33. Ромакін В.В. Академічна етика як передумова верховенства права / В.В. Ромакін // Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили. Серія «Педагогіка». – Миколаїв, 2006. – Вип. 33, Т.46. – С. 174-179.
34. Савельєв В. П. Етика. Навчальний посібник – 2-ге вид., випр. і доповн. 2010. – 256 с.
35. Семенов О.М. Академічне письмо: лінгвокультурологічний підхід: навч. посіб. / О.М. Семенов, О.Л. Фаст. – Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2015. – 220 с.
36. Словарь по этике. // Под ред. А.А.Гусейнова и И.С.Кона. – 6-е изд. - Политиздат, 1989. – 447 с.
37. Стельмахович М.Г. Українська народна педагогіка. - Навч.метод.посібник для студентів пед.навч.закладів. - К.:ІЗМН, 1997 – 232 с.
38. Тофтул М.Г. Етика: Навчальний посібник. 2-ге видання, виправлене, доповнене – К.: Видавничий центр „Академія”, 2011. – 440 с.
39. Федоренко Е. Профессиональная этика / Е. Федоренко. – К.: Вища шк : Изд-во при Киев. ун-те, 1983. – 216 с.
40. Філософський словник соціальних термінів. Під заг.ред проф. Андрущенко В.П. - Київ-Харків: Корвін, 2002. – 672 с.
41. Хоружий Г.Ф. Академічна культура: цінності та принципи вищої освіти / Г.Ф. Хоружий. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2012. – 320 с.
42. Цокур О.С. «Кодекс честі» в системі вищої освіти США / О.С. Цокур // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія «Педагогічні науки». – Черкаси, 2009. – Вип. 150. – С. 57-62.
43. Шердаков В.Н. Добро и зло: (Очерк нравств. философии). – Москва: Знание, 1992. – 63 с.
44. Bailey S. Academic writing: a handbook for international students / S. Bailey. – 3rd ed. – London, New-York: Routledge, 2011. – 314 p.

45. Zobel J. Writing for Computer Science / J. Zobel. – 3rd ed. – London: Springer- Verlag London Ltd, 2014. – 285 p.

Електронні ресурси

1. Академічне письмо та бібліографія - Головна. – Назва з екрану. – Режим доступу: bibliosynergy.ula.org.ua/index.php/proekt1.
2. Аналітична довідка за результатами дослідження практик академічної доброчесності у вищих навчальних закладах України. – Назва з екрану. – Режим доступу: mon.gov.ua/content/Новини/.../academichna- dobrochesnist.pdf.
3. Етичний кодекс викладача та студента [Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу]. – Назва з екрану. – Режим доступу: http://nung.edu.ua/files/attachment_news/etic_codex.pdf.
4. Закон України «Про авторське право та суміжні права» - – Режим доступу: zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3792-12
5. Кодекс честі Національного технічного університету України - КПІ. – Назва з екрану. – Режим доступу: <http://kpi.ua/code>.
6. Про Етичний кодекс ученого України. – Назва з екрану. – Режим доступу: www.nas.gov.ua/legaltexts/DocPublic/P-090415-2-0.pdf.
7. Проект сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP) - Американські Ради. – Назва з екрану. – Режим доступу: <http://www.saiup.org.ua/>.
8. Committee on Publication Ethics: (COPE): Promoting integrity in research publication. – Назва з екрану. – Режим доступу: publicationethics.org/.
9. Plagiarism.org - Best Practices for Ensuring Originality in Written Work. – Назва з екрану. – Режим доступу: www.plagiarism.org/.
10. Publication Integrity and Ethics. – Назва з екрану. – Режим доступу: www.integrity-ethics.com/.
11. VAK.in.ua - Автоматичне оформлення джерел по ВАК України. – Назва з екрану. – Режим доступу: vak.in.ua/.

ІХ. Метод навчання: Інтерактивні лекції та семінарські заняття. Використання методів самостійної роботи студентів по осмисленню та засвоєнню матеріалу – самостійний пошук інформації.

Х. Система оцінювання:

Поточний контроль: Усні опитування на семінарських заняттях; проведення групових дискусій; перевірка самостійної роботи студентів; оцінювання індивідуально-дослідних завдань (есе, реферати, наукові розвідки, творчі проекти тощо); тестовий експрес-контроль на семінарських заняттях; перевірка конспектів лекцій та семінарських занять; письмові модульні контрольні роботи.

Підсумковий контроль: екзамен у __ семестрі.

ХІ. Реєстрація на навчальну дисципліну: